

הַלְבוֹת מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת פֶּרֶק ו

א. הָאוֹכֵל כְּזֵית מִן הַדָּם בְּמִזִּיד, חַיֵּב כָּרֶת; בְּשׁוּגָג, מִבִּיא חֲטָאת קְבוּעָה. וְדָבָר מִפֶּרֶשׁ בַּתּוֹרָה שְׁאִינוּ חַיֵּב אֲלֵא עַל דָּם בְּהֶמָּה חַיָּה וְעוֹף בְּלֶבֶד, בֵּין טְמֵאִים בֵּין טְהוֹרִים שְׁנֹאמֵר "וְכָל-דָּם לֹא תֹאכְלוּ, בְּכָל מוֹשְׁבֵיתֵיכֶם, לְעוֹף, וּלְבְּהֶמָּה" (ויקרא ז, כו); וְחַיָּה בְּכָלֵל בְּהֶמָּה, שְׁנֹאמֵר "זֹאת הַבְּהֶמָּה, אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ . . . אֵיל וְצִבִּי, וַיַּחֲמֹר" (דברים יד, ד-ה). אֲבָל דָּם דְּגִים וְחִגְבִּים וּשְׁקָצִים וְרִמָּשִׁים, וְדָם הָאָדָם אֵין חַיִּבִּין עָלָיו מִשּׁוּם דָּם; לְפִיכָךְ דָּם דְּגִים וְחִגְבִּים טְהוֹרִים, מִתֵּר לֵאכְלוֹ, וְאִפְלוּ כְּנִסּוֹ בְּכָלִי וְשִׁתְּהוּ, מִתֵּר. וְדָם חִגְבִּים וְדְגִים טְמֵאִים, אֲסוּר מִשּׁוּם שֶׁהוּא תִמְצִית גּוֹפֶן, כַּחֲלָב בְּהֶמָּה טְמֵאָה; וְדָם שְׂרָצִים כְּבִשְׂרֹן, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

ב. דָּם הָאָדָם אֲסוּר מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים, אִם פֶּרֶשׁ; וּמִכֵּין עָלָיו מַכַּת מִרְדּוֹת. אֲבָל דָּם הַשְּׁנִיִּים, בּוֹלְעוֹ וְאִינוּ נִמְנָע. הֵרִי שֶׁנִּשְׁשָׁךְ בַּפֹּת, וַיֵּצֵא עָלֶיהָ דָּם גּוֹרֵד אֶת הַדָּם וְאַחֵר כָּךְ אוֹכֵל, שֶׁהֵרִי פֶרֶשׁ.

ג. אֵין חַיִּבִּין כָּרֶת אֲלֵא עַל דָּם הַיּוֹצֵא בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה וְנִחְיָרָה אוֹ הַתִּזְת הָרֹאשׁ, כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אֲדָמָדְמִית, וְעַל הַדָּם הַכְּנוּס בַּתּוֹךְ הַלֵּב, וְעַל דָּם הַקָּזָה כָּל זְמַן שֶׁהוּא מְקַלַּח וְיוֹצֵא. אֲבָל הַדָּם הַשּׁוֹתֵת בַּתְּחִלַּת הַקָּזָה, קֹדֶם שֶׁיִּתְחִיל לְקַלַּח, וְדָם הַשּׁוֹתֵת בְּסוֹף הַקָּזָה, כְּשִׁיתְחִיל הַדָּם לִפְסֹק אֵין חַיִּבִּין עָלָיו, וְהֵרִי הוּא כְּדָם הָאֲבָרִים: שְׁדָם הַקְּלוּחַ, הוּא הַדָּם שֶׁהִנָּפֵשׁ יוֹצֵאָה בּוֹ.

ד. דָּם הַתִּמְצִית וְדָם הָאֲבָרִים כְּגוֹן דָּם הַטְּחוּל, וְדָם הַכְּלִיּוֹת, וְדָם בִּיצִים, וְדָם הַמִּתְכַּנֵּס לִלֵב בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה, וְדָם הַנִּמְצָא בַּכֶּבֶד אֵין חַיִּבִּין עָלָיו כָּרֶת. אֲבָל הָאוֹכֵל מִמֶּנּוּ כְּזֵית לֹקָה, שְׁנֹאמֵר "וְכָל-דָּם, לֹא תֹאכְלוּ" (ויקרא ג, יז; ויקרא ז, כו); וּבְחִיּוֹב כָּרֶת הוּא אוֹמֵר "כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר, בַּדָּם הִיא" (ויקרא יז, יא), אִינוּ חַיֵּב כָּרֶת אֲלֵא עַל הַדָּם שֶׁהִנָּפֵשׁ יוֹצֵאָה בּוֹ.

ה. הַשְּׁלִיל הַנִּמְצָא בְּמַעֲי הַבְּהֶמָּה, הֵרִי דָמוֹ כְּדָם הִילּוּד: לְפִיכָךְ הַדָּם הַנִּמְצָא כְּנוּס בַּתּוֹךְ לְבוֹ, חַיִּבִּין עָלָיו כָּרֶת; אֲבָל שְׁאֵר דָּמוֹ, הֵרִי הוּא כְּדָם הָאֲבָרִים.

ו. הַלֵּב, בֵּין לְצִלֵּי בֵּין לְקִדְרָה קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוֹ, וְאַחֵר כָּךְ מוֹלֶחֹ. וְאִם בִּשְׁל הַלֵּב וְלֹא קָרְעוֹ קוֹרְעוֹ אַחֵר שֶׁבִשְׁלוֹ, וּמִתֵּר; וְאִם לֹא קָרְעוֹ אֵין חַיִּבִּין עָלָיו כָּרֶת אֲלֵא אִם כֵּן הָיָה לֵב בְּהֶמָּה, שֶׁכֵּן יֵשׁ בּוֹ כְּזֵית מִדָּם שֶׁבַּתּוֹךְ הַלֵּב שֶׁחַיִּבִּין עָלָיו כָּרֶת.

ז. הַכֶּבֶד אִם חֲתָכָה וְהַשְּׁלִיכָה לַתּוֹךְ הַחֲמֶץ, אוֹ לַתּוֹךְ מַיִם רוֹתְחִין עַד שֶׁתִּתְּלַבֵּן הֵרִי זֶה מִתֵּר לְבִשְׁל אוֹתָהּ אַחֵר כֵּן; וּכְבֹד נִהְגוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְהַבְּהִיבָה עַל הָאוֹר, וְאַחֵר כָּךְ מִבְּשָׁלִין אוֹתָהּ, בֵּין שֶׁבִשְׁלָה לְבָדָה, בֵּין שֶׁבִשְׁלָה עִם בָּשָׂר אַחֵר. וְכֵן מִנְהֵג פְּשׁוּט שְׁאִין מִבְּשָׁלִין הַמוּחַ שֶׁלְרֹאשׁ, וְלֹא קוֹלִין אוֹתוֹ עַד שֶׁמִּהֲבִיבִין אוֹתוֹ בָּאוֹר.

ח. הַכֶּבֶד שֶׁבִשְׁלָה, וְלֹא הַבְּהִיבָה עַל הָאוֹר וְלֹא חֲלָטָה בַּחֲמֶץ אוֹ בְּרוֹתְחִין הֵרִי הַקִּדְרָה כָּלָה אֲסוּרָה, הַכֶּבֶד וְכָל שֶׁנִּתְבִּשַׁל עִמָּהּ. וּמִתֵּר לְצִלוֹת כְּבֹד עִם הַבָּשָׂר, בְּשִׁפּוּד אֶחָד וְהוּא, שֶׁתִּהְיֶה הַכֶּבֶד לְמִטָּה; וְאִם עָבַר וְצִלָּהּ לְמַעְלָה מִבָּשָׂר, הֵרִי זֶה אוֹכֵל. הַטְּחוּל מִתֵּר לְבִשְׁלוֹ אִפְלוּ עִם הַבָּשָׂר, שְׁאִינוּ דָּם אֲלֵא בָּשָׂר הַדּוּמָה לָדָם.

ט. הַשּׁוֹבֵר מִפְּרֻקַּת בְּהֶמָּה קֹדֶם שֶׁתֵּצֵא נִפְשָׁהּ, הֵרִי הַדָּם נִבְלָע

בְּאֲבָרִים ; וְאֶסוּר לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה בֶּשָׂר חַי, וְאֶפְלוּ חֲלָטוֹ. אֲלֹא כִּיצַד יַעֲשֶׂה: יַחַתֵּךְ הַחֲתָכָה, וַיִּמְלַח יָפָה יָפָה; וְאַחֵר כֶּךָ יִבְשֹׁל אוֹ יִצְלָה. וּכְכֹר בְּאַרְנוֹ שֶׁהַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף וְלֹא יֵצֵא מִהֶן דָּם, שֶׁהֵן מִתְרִין.

י. אֵין הַבֶּשֶׂר יוֹצֵא מִיָּדִי דָמוֹ אֲלֹא אִם כֵּן מוֹלְחוֹ יָפָה יָפָה, וּמְדִיחוֹ יָפָה יָפָה. כִּיצַד עוֹשֶׂה: מְדִיחַ הַבֶּשֶׂר תַּחֲלָה, וְאַחֵר כֶּךָ מוֹלְחוֹ יָפָה יָפָה, וּמְנִיחוֹ בְּמִלְחוֹ כְּדֵי הַלּוּךְ מִיל; וְאַחֵר כֶּךָ מְדִיחוֹ יָפָה יָפָה, עַד שֶׁיֵּצְאוּ הַמַּיִם זָפִים; וּמְשַׁלִּיכוֹ מִיָּד לְתוֹךְ מַיִם רוֹתְחִין, אֲבָל לֹא לְפוֹשְׁרִין כְּדֵי שֶׁיִּתְלַבֵּן מִיָּד, וְלֹא יֵצֵא דָם. יא. כְּשֶׁמוֹלְחִין הַבֶּשֶׂר, אֵין מוֹלְחִין אוֹתוֹ אֲלֹא בְּכָלִי מְנַקֵּב; וְאֵין מוֹלְחִין אוֹתוֹ אֲלֹא בְּמִלַּח עֲבָה כָּחוֹל הַגָּס, שֶׁהַמִּלַּח הַדָּק כֶּקֶּמַח יִבְלַע בַּבֶּשֶׂר וְלֹא יוֹצִיא דָם. וְצָרִיךְ לְנַפֵּץ הַבֶּשֶׂר מִן הַמִּלַּח, וְאַחֵר כֶּךָ יְדִיחֵנוּ.

יב. כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, לְבֶשֶׂר שֶׁצָּרִיךְ לְבַשְׁלוֹ. אֲבָל לְצָלִי, מוֹלֵחַ וְצוֹלָה מִיָּד. וְהַרוּצָה לֶאֱכֹל בֶּשֶׂר חַי מוֹלְחוֹ יָפָה יָפָה וּמְדִיחוֹ יָפָה יָפָה, וְאַחֵר כֶּךָ יֹאכֵל; וְאִם חֲלָטוֹ בַּחֲמֵץ, מִתֵּר לֶאֱכֹלוֹ כְּשֶׁהוּא חַי, וּמִתֵּר לְשִׁתּוֹת הַחֲמֵץ שֶׁחֲלָטוֹ בּוֹ, שֶׁאֵין הַחֲמֵץ מוֹצִיא דָם.

יג. חֲמֵץ שֶׁחֲלָט בּוֹ בֶּשֶׂר, לֹא יִחְלֹט בּוֹ פַּעַם שְׁנִיָּה; וַחֲתָכָה שֶׁהֶאֱדִימָה בְּתוֹךְ הַחֲמֵץ הִיא וְהַחֲמֵץ אֶסוּרִין, עַד שֶׁיִּמְלַח אוֹתָהּ יָפָה יָפָה וַיִּצְלָה. בֶּשֶׂר שֶׁהֶאֱדִים, וְכֵן בִּיצי בְּהֵמָה וְחַיָּה בְּקִלְף שֶׁעָלִיהֶן, וְכֵן הָעֶרֶף שֶׁבּוֹ הַמְּזֻרְקִים שֶׁהֵן מְלֵאִים דָּם אִם חֲתָכֶן וּמְלַחֵן כְּדֵת, מִתֵּר לְבַשְׁלוֹ; וְאִם לֹא חֲתָכֶן וְצִלְּאֵן בִּשְׁפוּד, וְצָלָה הָעֶרֶף וּפְיוֹ לְמִטָּה, אוֹ שֶׁצִּלְּאֵן כֶּלֶן עַל הַגָּחָלִים הָרִי אֵלֶּה מִתְרִין.

יד. רֹאשׁ הַבְּהֵמָה שֶׁצִּלְּהוּ בַּתֵּנוּר, אוֹ בַּכִּבְשָׁן אִם תִּלְהוּ וּבֵית שְׁחִיטָתוֹ לְמִטָּה, מִתֵּר: שֶׁהַדָּם יוֹצֵא וְשׁוֹתֵת. וְאִם הָיָה בֵּית הַשְּׁחִיטָה מִן הַצֵּד, מוֹחוֹ אֶסוּר שֶׁהַדָּם מִתְקַבֵּץ לְתוֹכוֹ; וְשֶׁאֵר הַבֶּשֶׂר שֶׁעַל הָעֲצָמוֹת מִבַּחוּץ, מִתֵּר. הַנִּיחַ חֲטָמוֹ לְמִטָּה אִם הַנִּיחַ בּוֹ גָּמִי אוֹ קִנָּה כְּדֵי שֶׁיִּשְׁאֵר פְּתוּחַ וַיֵּצֵא דָמוֹ דֶּרֶךְ חֲטָמוֹ, מִתֵּר; וְאִם לֹאוֹ, מוֹחוֹ אֶסוּר.

טו. אֵין מְנִיחִין כָּלִי תַּחַת הַצָּלִי לְקַבֵּל מִיָּמּוֹ, עַד שֶׁתִּכְלָה כָּל מִרְאֵה אֲדָמָדְמִית שָׁבוֹ. וְכִיצַד עוֹשִׂין: מְשַׁלִּיכִין לְתוֹךְ הַכָּלִי מַעֲט מִלַּח, וּמְנִיחַ הַכָּלִי עַד שֶׁיִּצָּל; וְלוֹקַח הַשְּׂמִנוּנִית שֶׁלִּמְעָלָה, וְהַמַּיִם שֶׁלִּמְטָה שֶׁתַּחַת הַשְּׂמִנוּנִית אֶסוּרָה. פֶּת שֶׁחֲתָךְ עָלֶיהָ בֶּשֶׂר צָלִי, מִתֵּר לֶאֱכָלָהּ.

טז. דָּגִים וְעוֹפּוֹת שֶׁמְלַחֵן זֶה עִם זֶה אֶפְלוּ בְּכָלִי מְנַקֵּב, הַדָּגִים אֶסוּרִין: שֶׁהַדָּג רָפָה, וּבּוֹלַע דָּם הַיּוֹצֵא מִן הָעוֹף. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר, אִם מִלַּח דָּג עִם בֶּשֶׂר בְּהֵמָה אוֹ חַיָּה.

יז. עוֹפּוֹת שֶׁהֵנִיחֶן שְׁלֵמִים, וּמִלֵּא חֲלָלֵן בֶּשֶׂר וּבִיציִים, וּבִשְׁלֵן אֶסוּרוֹת: שֶׁהַדָּם יוֹצֵא לְתוֹכָן; וְאֵף עַל פִּי שֶׁמְלַחֵן יָפָה יָפָה, וְאֶפְלוּ הָיָה הַבֶּשֶׂר שֶׁבְּתוֹכָן שְׁלוּק אוֹ צָלִי. וְאִם צָלִין, הָרִי אֵלֶּה מִתְרִין, אֵף עַל פִּי שֶׁהַבֶּשֶׂר שֶׁבְּתוֹכָן חַי, וְאֶפְלוּ פִּיהֶן לְמַעְלָה.

יח. בְּנֵי מַעֲיִם שֶׁמְלַאֵן עַל דֶּרֶךְ זֶה בַּבֶּשֶׂר צָלִי אוֹ שְׁלוּק, אוֹ שֶׁמְלַאֵן בְּבִיציִים, וְשִׁלְקָן אוֹ קָלִין הָרִי אֵלֶּה מִתְרִין, שֶׁאֵין מַחֲזִיקִין דָּם בְּבִנֵּי מַעֲיִם; וְכֵן הוּרוּ הַגְּאוּנִים.

יט. עוֹפּוֹת שֶׁטְּפָלָן בְּבִצֵּק וְצָלִין, בֵּין שְׁלֵמִים בֵּין מַחֲתָכִין אִם טְפָלָן בְּסִלַּת גָּסָה אֶפְלוּ הַסְּמִיקָה הַטְּפָלָה, אוֹכֵל אֶת־הַטְּפָלָה:

מִפְּנֵי שֶׁהִיא סֵלֶת גֹּסֶה, מִתְפַּרֶּרֶת וַיּוֹצֵא הָדָם. וְאִם טָפֶלֶן בְּקִמָּח
חֲטִיִּם שֶׁלֹּתָתָן אִם הִיְתָה הַטֵּפֶלָה לְבָנָה כָּמוֹ הַכֶּסֶף, מִתָּר לֶאֱכֹל
מִמֶּנָּה; וְאִם לֹא, אֲסוּרָה. טָפֶלֶן בְּשֹׁאֵר קִמָּחִין אִם הָאֲדִימוֹ,
אֲסוּרִין; וְאִם לֹא הָאֲדִימוֹ, מִתָּרִין.

ב. סִכִּין שֶׁשָּׁחַט בָּהּ, אֲסוּר לֶאֱכֹל בָּהּ רוֹתַח: עַד שֶׁיִּלְבֵּן הַסִּכִּין,
אוֹ יִשְׁחִיזְנָה כְּלָה בְּמִשְׁחָזָת, אוֹ יִנְעֲצָנָה בְּקִרְקַע קֶשֶׁה עֲשָׂרָה
פְּעָמִים; וְאִם חֲתָךְ בָּהּ רוֹתַח, מִתָּר. וְכֵן אֵינּוּ חוֹתֵךְ בָּהּ צָנוֹן
וְכִיּוֹצֵא בּוֹ מִדְּבָרִים הַחֲרִיפִּים, לְכַתְּחָלָה; וְאִם הִדִּיחַ הַסִּכִּין, אוֹ
קִנְחָה בְּכָלִי מִתָּר לְחַתֹּךְ בָּהּ צָנוֹן וְכִיּוֹצֵא בּוֹ, אֲבָל לֹא רוֹתַח.

כא. קְעָרָה שֶׁמָּלַח בָּהּ בָּשָׂר, אֶפְלוּ הִיְתָה שְׁוֹעָה בְּאֶבֶר אֲסוּר
לֶאֱכֹל בָּהּ רוֹתַח לְעוֹלָם, שֶׁכֶּכֶר נִבְלַע הָדָם בְּחֶרְסִיָּה.